

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ös szám,

továbbá a lap szellemi részét illetően minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatalt:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
A hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 79. szám.

Előfizetési táblázat:

Egész évre	—	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	—	12 „
Negyedévre	—	—	—	6 „
Egy órára	—	—	—	2 „

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivataltól megadtnak el. Azonkívül az összes hirdetési iratokban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Péntek, április 5.

A hármasszövetség ügye.

Budapest, 1901. április 4.

A francia revanche politikuskok által világra bocsátott szállóige a hármasszövetség felbomlásáról csak olyan politikai ábrándnak bizonyult, mint több más politikai kőszó hir, amely ebben a konyhában készült. Ime, tény, hogy a német birodalom kancellárja és az olasz miniszterelnök találkoztak egymásnak Veronában, ahol a két államférfi bizonyára nem azért találkozott, hogy egymásnak üres bókákat mondjanak.

Egészen fölösleges fáradozás a találkozás előzményeinek a kutatása. Ha Bülow és Zanardelli előzetesen meg is egyeztek, hogy Veronában találkoznak ezt pompásan titokban tudták tartani és bizonyára utólagosan sem fogják a nagyharangra kötni, hogy szándékosan érkeztek a egyszerre a híres szalámi városba. Különben is az a lényeges, hogy a kínálózó alkalmat készségesen megragadták arra, hogy kicseréljék nézeteiket a nemzetközi viszonyokról. Mert utóvégre egyedül a naivság lehet arról kétségben, hogy nem az olasz klíma gyönyöre, hanem a politika ügyes bajos dolgai szolgáltatták beszélgetésük tárgyát.

Természetesen távolról sem vagyunk beleavatva a veronai vasúti kocsi titkaiba, sem pedig azzal foglalkozni nem szoktunk, hogy titkokat fűrészszűrünk és a mikor meg nem tudunk semmit akkor saját kombinációinkat tálaljuk a közönség elé, mint a kétségbevonhatatlan igazságot. Ezt az elmés mesterséget másoknak engedjük át; szoknak, akik úgy tudják viselni a gukat, akár egyenesen Bülow vagy Zanardelli telefonozta volna meg nekik legelrejtettebb gondolatait.

A hármasszövetségről Chéradame könyvének megjelenése óta az európai sajtóban újult erővel rendszeresen terjesztett híreket elérte jól megérdemelt sorsuk, a mikor úgy Zanardelli miniszterelnök, mint

Prinetti külügyminiszter részéről kétségbevonhatatlanul megállapított, hogy egyikük sem gondol Olaszország kivonására a hármasszövetségből. Nem is hitte el ezt senki, aki komolyan veszi az olasz kormány élén álló politikuskokat. Mert ha a német és a magyar-osztrák külügyi hivatal kiváló sulyt helyez is arra hogy Olaszország továbbra is hű és lojális tagja maradjon a szövetségnek; ha a béke szempontjából kiváló jelentőséggel bír is a hármasszövetség változatlan fentartása, a mellett az sem szenvedhet kétséget, hogy Olaszországnak szintén igen nagy érdekei kívánják, hogy fentartsa az eddigi benső viszonyt a német birodalommal és a magyar-osztrák monarchiával.

Ezek folytán nem gondoljuk, hogy szükség lett volna a veronai találkozásra azért, hogy konstatáltassék Olaszország ragaszkodása a szövetséghez. Sem a német, sem a magyar-osztrák külügyi hivatal ebben a tekintetben kétséget nem táplált, miután sem a német, sem a magyar-osztrák diplomácia nem tendenciózus könyvekből és újságcikkekben, avagy céltatosan elterített interjúokból meríti értesüléseit a római kormány magatartásáról. Hanem ennek ellenére meglátjuk a veronai találkozásnak a maga fontosságát, a melyet egyáltalán nincsen semmi okunk és semmi szándékunk elleplezni vagy letagadni.

Először is az a körülmény, hogy az olasz miniszterelnök, ilyen gyorsan kormányrajutása után, személyes és barátságos érintkezésbe lépett a német kancellárral, darab időre legalább meg fogja bénítani azoknak a mesterkedését, a kik minden áron el akarnák hitetni a világgal a hármasszövetség rombadőlését. Másodszor ez a találkozó alkalmat nyújtott a két államférfiúnak arra, hogy a kereskedelmopolitikai kérdésekről szóljanak egymással, azokról a kérdésekről, a melyek a német agrárinsok mértéktelen követeléseit folytán tulajdonképpen kiindulópontját képezték az olasz

politika fordulásáról terjesztett híreknek. Harmadszor figyelembe kell vennünk, hogy közvetlenül az olasz flotta touloni látogatása előtt állunk. Mindenki tudja ugyan, hogy ez a látogatás Loubet köztársasági elnök touloni kirándulása alkalmából tulajdonképpen viszonzása a francia flotta udvariasságának, hogy megjelent az olasz vizeken, a mikor Umberto király meglátogatta Szardiniát. Az irányzatosan fruktifikált olasz-francia-orosz találkozás pedig elmarad, miután az orosz admirális rendeletet kapott, hogy olasz látogatás idejére hagyja el hajóival a touloni kikötőt. Mégis megjegyzésre érdemes, hogy Zanardelli és Bülow éppen akkor jönnek össze, a mikor az olasz hadihajók a genuai herceg parancsnoksága alatt Toulonba indulnak. A veronai találkozás ebből a szempontból újlag demonstrálja, hogy az olaszok touloni látogatása nem kelt gyanút, vagy elégtelenséget sem a német, sem a magyar-osztrák külügyi hivatalban, a minthogy a hármasszövetségi politika egyáltalán nem kíván animozitást szítani Franciaország és Olaszország között, sőt inkább ennek a politikának a szelleme azt hozza magával, hogy minél barátságosabb viszony fűzze egybe a két szomszédot.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőztűrdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az utolsó részére nyitva van; köllgyek részére kedden és pénteken délután 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon este 6-tól 8-ig utolsó részére is. A kádfűrdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Április 8. Műkedvelői előadás a színházban.
„ 13. A polg. dalegyület estélye a kaszinóban.
„ 14. Nagybecskereki jótékony nő-egylet közgyűlése.

— Nagyszombat. Szomoruan indult, vigaságra fordul. Temetési pompa, síró bánat reggel, harsónás öröm, vig énekszó napszálltakor. Meghalt — Föltámadott! Es ami a kettő közé esik, inkább vig, mint szomorú. A bánat hamar fásaszt,

A „TORONTÁL“ tárcája.

A bűnjelek.

Benkő Mihály királyi tanácsost a főváros minden lakója ismerte, mert a tanácsos urnak mindenkivel volt baja. Egynek tanácsot adott, másnak pénzét kölcsönözött, egy harmadikat protegált; volt olyan, akitől ő kért valamit, de senki sem mondhatta rá, hogy adása maradt szál, amit kért. — A legbecsületesebb ember volt, akinek az volt minden bűne, hogy ötven éves korában jött arra a gondolatra, hogy meg nősül.

Meg is ette. Elvett egy szegény leányt, aki szépségét, fiatalágát könnyen adta cserébe a nagyságos ur által ígért jó módért. Ferenczy Ella férjhez ment az öszülő tanácsoshoz s esküvője előtt sirva fogadta meg kedvesének, hogy örökre hű marad hozzá.

Évek multak. A tanácsos ur boldog volt, nyugalmát semmi nem zavarta. Két aranyos baba gögicélt egész nap a pompás lakásban s Benkő nagyokat mosolygott, ha megcsiphetette az apróság gömbölyű karocskáit. Jól élt az asszonyával, a kinek hűségéről meg volt győződve s a leg nagyobb boldognak azt tartotta, a ki a nőtlen élet türességében végzi napjait.

Ella asszonyt férjének nagy bizalma elkapatta. Kezdet kezéig óvaos lenni, ami végtére is elárulta. Az öreg izgatott lett, félté kenykedett, zsarnokoskodott, a menyecske sirt, eskücsözött és durcáskodott.

A véletlen azonban, azok a véletlenek, amelyek a férjnek megmutatják szarvaikat, egészen nyomra vezette az öreg Seladont.

Kutatása közben a komorna szives égéből két levélhez jutott. A két bűnjele tökéletesen elég volt arra nézve, hogy megtört szívvel elmenjen jogi tanácsadóhoz, megmutassa neki a leveleket és meghallgassa tanácsát.

A fiskális ur, aki nagyon szerette Benkőben a jó klient, nem akarta elhinni az esetet. Az írásban sok volt ugyan olyan dolog, ami egészen a tanácsos ur család életére vallott, de hátha valami félreértés van az egészben. Az ügyvéd elővette a két levelet és olvasta sorbar, amint következik:

I.

Edes gyermekem!

Az öreg nem ment el, de ez ne busítson, Azt hiszem sejtí a dolgot s emiatt nem mozdul itthonról. Tegnep este erősen falgatott, hogy hol jártam. Mondtam egyet is, más is, aztán elmondtam neki, hogy Toncsival a villába mentem ki.

Ingerült volt nagyon. Mit kóborolok én mindig Toncsival? Mikor arról anyi mindent beszélnek a városban? Egészen megrémültem. A Toncsiról beszélnek? . . . Istenem, . . . hát akkor mennyit beszélnek én rólam, gondoltam magamban. Ne haragudj drágám, de komolyan megfogadtam, hogy nem találkozom veled többé. Talán még egyszer . . . hanem akkor utóljára. Ha ezt meg tudnád ígérni, nemcsak, hanem meg is állani, hidd meg edes apuskám, minden jó volna.

Mert edes gyermekem, tudod, hogy nekem másról is kell gondoskodnom. Egyetlen Ilám jövőjét nem tehetem könnyelműen kockára. Hiss oly edes, szép ez a gyermek s mennyire szeret, . . . téged is. Hidd meg, azt kell gondolnom, talán ő is érzi, hogy közelebb állasz hozzám, mint ő.

Ilá most alszik, itt mellettem s mikor látom szőke bodros haját, aranyos rózsás arcát, ezemben vagy, én szerelmesem s úgy vágyom utánad. Pedig nem, nem lehet: nem szabad találkozunk. Minden részem egy érzés, minden gondolatom egy vágy s érzésben, vágyamban te vagy benne s most le kell mondanom rólad.

De talán jobb is így.

Lásd, sokszor úgy elgondolom: ez a Tivi, még egészen fiatal ember, okos, művelt, csinos fiú; van benne sikk, van mindenhez talentuma, gazdag, független . . . és engem szeret, aki soha . . . soha sem lehet az övé . . .

Milyen balga is az ember sorsa. Hát nem jöhettünk volna mi előbb is össze az életben? Kellett nekem ezzel az én öregemmel összegabalyodni s aztán találni reád, akit most úgy imádkozok, úgy szeretek! Lehet, hogy vétkesem, talán nem is, de nem bírok magammal, Tivim, edes szerettem, bár hogyan, keress fel azonnal.

Mit nekem az öreg!

Az Aranyág-alján, a Tincsiék villája mellett várlek hat órakor. Bármí történnék, én elvárlek. Ilám felébredt, megcsókoltam helyetted is.

Imád anyuskád
Ella.

az öröm várva várt s ha ki tudja, hogy mulató társaságban is részt vehet, elkerüli a busongó helyet. A fájdalom a magányt szereti s az egyedüllét borzalmas, mert egy vadidegen személyvel kell érintkeznünk, önmagunkkal. Az öröm, vigás, világot, embert kér, tömegre vágyik s az örömben olyan könnyen társat lel. A fájdalom istenibb, az öröm emberi és mi oly nagyon emberek vagyunk. A nagypénteki szomorú sokadalom ünneplő, virágos ruhát ölt, úgy hallgatja az ünnepi szertartást, melynek közepén újra fölhangzik az ének, ujjongó orgonahang, vigan csilingelő csengő. Hazajöttek Rómából a harangok, zugnak bugnak és hangjukra megkönnyebbül a lélek. Föltámadott, hirdeti a papsereg és adja tovább énekszóval a hívő közönség. A fekete komor színt virág, ragyogó fényesség váltja föl, sugárzó arccal nevetgél, tréfál a tegnap oly bus világ. Eltűnt a sir, alabárdos nem őrzi tovább, a szentség megint az oltárra került. A vigásnak szűk a hatalmas istenháza, a szabadba kívánczik és az emberáradat, mely tegnap temetésre járt, ott pompázik vig orcával, szorong és lögdösödik az utcán. Muzsikaszó, harangzúgás között kijön a templomból a papsereg, magasra emelve, messi ellátszik a szentség, mindenkinek hirdete az örök ígéretet: „Föltámadt” — „Föltámadunk!” Es a nép hisz; a boldogságot eltitkolni nem lehet, ami egyedüli vágyunk: az örök élet, azt újra meg újra hallani, bizonykodni vele mindig jól esik, ami egyetlen félelmünk: a néma, megsemmisítő halál, azt meghazudolni mindig boldog igenre talált.

— Nagyszombat a templomban. Holnap, nagyszombaton, a róm. kath. templomban az istentisztelet délelőtt 8 órakor veszi kezdetét az oltári szentségnek az Úr sirján való elhelyezésével. A szentség egész napon át kitéve marad. Ezután a tűzszentelés szertartása következik, egybekötve a husvéti gyertya megszentelésével. Ezután kezdetét veszi a nagy mise, mely alatt a harangok újra megszólalnak. A feltámadási körmenet a szokásos pompa kifejtése mellett délután hat órakor tartatik meg, amelyre a testületek és hatóságok meghívót kaptak.

— Zsidók husvétja. Minden szabadság-ünnep magasztos a maga nemében. A zsidók mostani ünnepe, szabadságünnepet jelent, mert annak az emlékére tartják, hogy megszabadultak az egyiptomiak rabszolgasága alól. Zsidó polgár társaink is nagy ájtatossággal tartják ez ünnepet. Szerdán este volt ez ünnepély megnyitója a kovásztalan kenyér asztalra hozatalával, tegnap, a husvéti ünnep első és főnapján pedig a zsinagógában dr. Klein Mór főrabbi mondott az ünnepről

szép ünnepi beszédet. A páska egyik kedvelt része a széder, melyet mint ismeretes a zsidó családokban a husvéti ünnep előestéjén és az ünnep első napjának estéjén tartanak az egyiptomi fogság és a kiszabadulás emlékére. Ez alkalomból tegnap este Eisenstädter Ignác polgártársunk vendégszerető házában gyűlt össze nagyszámú, előkelő társaság.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Vég Pál köz- és váltó ügyvédet, m. kir. pénzügyi fogalmazót, pénzügyi segéd titkárnak nevezte ki.

— A város közegészsége. Nagybecskerek r. t. város közegészsége, mint dr. Weiserschan József városi főorvos jelenti, a lefolyt március hónapban annyiban mutat hanyatlást, hogy e hó folyamán a halálozások száma a februárhoz hasonlítva, tizzel szaporodott. Az általaános megbetegedés annyiban mutat eltérést a rendestől, hogy a 60 éven felüli egyének a légzési szervek hurutos és lobos bántalmi következtében nagyobb megbetegedési és halálozási arányt mutatnak. A hevenyfertőző betegségek valamivel sürűbben léptek föl, de csak egy áldozatot követeltek. Trachomára 2769 egyén vizsgálatot, köztük 8 új trachomás és 6 régi visszaesés észleltetett. Rendőrorvosilag 15 egyén vizsgálatot, köztük 2, mint beteg, a kórházba utaltatott. Az országos betegápolási alap terhére 63 egyén gyógykezeltetett. Különféle heveny és idült ragályos betegség lefolyása után 20 gőz és 4 formalin fertőtlenítés végeztetett. Az élelmi szerek piaca e hónapban 14 ízben lett rendőrorvosilag ellenőrizve. A város lakosságának létszáma március hónapban 26 669. Elve született 81 gyermek, meghalt 79 egyén, ezek közül 7 éven aluli 25. A jelentősebb halálokok: vele született gyengeség 3, göröcsök 9, bélhurut 5, vörheny 1, tüdőgyulladás 3, tüdőgümőkór 14, gutaütés 4, vizebetegség 6, eimebajok 2, agkori végkimerülés 14, egyéb természetes halálokok 18. Az elhaltak közül valásra nézve 47 rk., 2 ág. ev., 30 gk. Foglalkozásra nézve 14 földműves, 10 szolga, 28 napszámos, 1 magánzó, 1 mérnök, 1 nyugalmazott hivatalnok, 1 tanár, 3 kereskedő, 1 városi szegény. Illetőségre nézve 55 helybeli, 17 torontálvármegyei, 6 magyarországi, 1 külföldi.

— Halálozás. Még alig hantolták el a földet az ujszülött fölött, már is — mint részvétellel értesülünk — újabb és nagyobb csapás érte Schindelmán Sándor m. alszámvevőt, neje született Bánfalvi Ilona elhunytával. A fiatal, alig 9 hónapos asszonyt hosszú és kínos betegség vitte a korai sirba s temetése holnap 6-án d. u. 4 órakor lesz a halottas házból, Aradaci-utca 31. szám alatt.

II.

Szeretett fiam!

Végét kell vetni a dolognak; nem bírom, tovább ezt az állapotot. Nem változtam irányodban semmit. Ellenkezőleg több vagy nekem most mint voltál bármikor; szerelmünk változott: drágább, édesebb lett; meg van pecsételve vele; oly édes dadogó jószág. Haja olyan egészen, mint a tiéd édesem s azok a sötét szemek? Bocssás meg, ha vétkezem ellened, de tödvös ségem ez az érzés s mindenentől megfosztom magam, mikor azt mondom: végét kell vetni mindennek.

Az Aranyág suttogó fái ne hallják többé édes beszédet; nem jöhetsz többet oda. A pásaitos völgy ott nem lesz már pihenő sem a te, sem az én számomra. Nekem örökre meg lett tiltva a Toncsihoz való járás.

Rettenetes volt az öreg, mikor az az eset történt. Nem is akarja szegény gyermekem látni. Hiába mondtam, hogy váljon el tőlem, ha nem bízik bennem. Arra nem hajlandó, bár sejt mindent. Mond, mit tegyek? Egészen magamra vagyok hagyatva, körülvéve kémző cselédekkel. Azt sem tudom, hogyan jut hozzád az a levél? Padig meg kell kapnod, mert határozunk kell. Ha szeretsz igazán, szívvel, hisz oly sokszor elmondtad, akkor ne habozál, ne gondolkozz, jöjj és segíts ki helyzetemből. Vigy el innen; de ne irj. Kedden délután ötkor várlak, ha igazán szeretted, eljössz és megyek velem, Ilát is viszem; hiszen ő is, . . . oly kedves neked, meg a picit is, akit Tivinek keresztelünk — — nálad.

A végző ponton állok, ő egyre kínos, csunya jelzőkkel illet és pirulok a házbeli előtt. Ments meg ettől a kintől. Légy igazi Megváltóm . . . itt a földön.

„Egyetlen szerelmed”
Ella.

Az ügyvéd ur megcsóválta a fejét és beleegyezett, hogy a fiatal asszony ellen a válókere setet beadja.

Benkő Mihály kissé borongós kedélyvel, de valamennyire megnyugodva ment haza. Dolgozó szobájába vonult és oda hívatta be az asszonyt.

Ella mi rosszat sem sejtve, jött a szobába. Férje hivatalos pose ba helyezkedve, szólt hozzá:

— Asszonyom, vegye tudomásul, hogy válnunk. Két levele akadt kezembe, amelyet ön bizonyos Tivi urnak írt s amelyben meglehetősen diskrét dolgokat tárgyalt. Szíveskedjék ügyvédemhez fáradni, ő rendezze majd ügyeinket.

Leirhatatlanul kedves kacagással felelt Ella férjének hivatalos előterjesztésére. Nem várt feleletet erre a kacajra, hanem becsongetté komornáját.

— Klára, szólt a belépő leányhoz, átadta a nagyszágos urnak azt a két levelet?

— Igen, átadtam.

— Amint én megparancsoltam?

— Egészen úgy.

— Elmehet.

A leány elment, a tanácsos ur pedig kövé meredten ült helyén.

— Hallottad a leányt? — kérdezte Ella.

— Hát . . . te . . . csináltad az egészet? — tördelte férje magánkiel.

— En adattam neked azt a két levelet, hogy próbára tegyelek. Es te felidél.

— Mert én bolond vagyok! — kiáltotta az öreg ur mérgesen. Edes Elusom, ugy e nem ha ragszol?

— Hát elválnak apuskám? — mondta az asszony és hizelegve édesgette az öreget.

Benkő felelet helyett kezét csókolt feleségének. Azután írt az ügyvédjének és visszakérte a leveleket. A béke helyreállt a házasságok között, Ella jobban vigyázott magára és az öreg ur szarvaira.

(— R —)

— Műkedvelői előadás. Említettük, hogy az ifjuság néhány husgó tagja az izr. nőegylet javára husvét hétfőjén a színházban műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal Gabányi ismert szellemes vigjátéka „Az apósok” kerül színre. A próbák javában folynak s minden garancia megvan arra, hogy az előadás kitünően sikerüljön. A jegyek legnagyobb része már elkelt. A rendezői tisztelet Mayer Aurél és Kupuszáro-vits Jenő urak vállalták magukra. Sugó Weisz Ernő ur. A szereplők a következők: Bogyai Farkas — Kupuszáro-vits Jenő ur; Pali, Farkas, fia — Emanuel Zsigmond és Lövy Zsigmond urak; Felvinczy Eduárd — Deutsch Jenő ur; Laura, Margit, leányai — Lukács Melánia és Klein Helénke urhölgyek; Juliska — Klein Boriska urhölgy; Zab Feri — Giffinger Imre, ur; dr. Gáti Elek — dr. Láng Béla ur; Erzs, szobaleány — Strasser Poldi urhölgy; Antal, inas — Narciss ur. Színhely: Bogyai háza. — Idő: Jelenkor. — Kezdeté pont 8 órakor. — Helyárak: családi páholy 12 korona, földszinti páholy 10 korona, I. emeleti páholy 8 korona, II. emeleti páholy 5 korona, földszinti szőlle I. II. sor 3 korona, kőrszék III—VI. sor 2 korona, támlásszék VII—X. sor 1 korona 60 fillér, zárt-szék XI—XII sor 1 korona 20 fillér, II. emeleti állóhely 80 fillér, diákjegy 60 fillér, karzati állóhely 60 fillér, karzati állóhely 40 fillér. Jegyek kaphatók Mayer Aurél urnál. Az előadás napján a színházi pénztárnál este 6 8 óráig.

— Hangverseny. A nagybecskereki szerb egyházi dalárda f. hó 7 ikén délután 4 órakor a szerb hitközségi palota dísztermében egyházi hangversenyt rendez. Belépti díj személyenkint egy korona.

— Gyárak a vidéken. A fővárosi lapokban olvassuk, hogy a kereskedelmi miniszter Kohn Adolf és társa győrszigeti lakosoknak egy új növényolajgyár létesítésére adta meg az engedélyt. A miniszter leirata szerint a gyár tíz évig husz-huszezer korona állami szubvenciót élvez és megkapja a törvényben biztosított összes kedvezményeket (vám- és adómentesség, kedvezményes szállítás, stb.) Ezzel szemben a gyáros a következőkre köteles:

Az építési tőke egy millió korona. Üzleti forgó tőke szintén egy millió korona. A gyár, ha csak lehetséges, ne Budapestben, hanem olajmagvakat bőven termő vidéki városban építendő föl. A gyárban az összes hivatalnokoknak és munkásoknak — legalább 150 — kizárólag magyaroknak kell lenniük. A gyár berendezéséhez szükséges összes anyagok és gépek feltétlenül belföldön szerzendők be. A gyár építése f. é. szeptember 1-ével megkezdendő.

Nagybecskereken régen áhitoznak arról, hogy legyen hát egyszer gyárunk. Nos, most itt az alkalom. Semmi okát sem látjuk annak, hogy az olajgyárat Nagybecskereken ne létesítsék. Csak meg kell tenni a megfelelő lépéseket, hátha sikerül.

— Új hitelszövetkezet. Tegnap alakult meg az öszentiváni és szerbkereszturi gazdasági hitelszövetkezet. Az alapszabály-tervezetet előbbi helyen 94 tag írta alá, akik összesen 188 üzletrészt jegyeztek; míg az utóbbi helyen azt 76 tag írta alá a jegyzettek összesen 288 üzletrészt. E két szövetkezet megalakulása körül Balint Ödön szőregyi igazg. tanító fáradozott, valóban dicéretreméltóan, önzetlenül a nép érdekében. Az öszentiváni szövetkezet igazgatóságába: Dekáry József, Miklós Balázs, Molnár Pál János, Bodó Mátyás, id. Hegyközi János, ifj. Bodó Lajos; a felügyelő bizottságba: Burger György, Szél Péter és Korász Mihály; a szerbkereszturi szövetkezet igazgatóságába pedig: Setyero Jásó, Basáragin Koszta, Jajagin Paszulya, Priboj Endre, Malbacski Zsiva és Novkov György; a felügyelő bizottságba: Mocziy Simon, Neuberger Samu és Szubotin Vászta választattak meg; az öszentiváni orszános központ által az igazgatóságba Bodó János, a felügyelő bizottságba Babits János körjegyző; a szerbkereszturiba az igazgatóságba Jegdity András, a felügyelő-bizottságba Toponárszky Uros községi jegyző neveztetett ki. Elnök-igazgató az öszentiváni Bodó János, a felügyelő-bizottság elnöke Babits János; a szerbkereszturiba elnök-igazgató

Setyerov Jásó, a felügyelő-bizottság elnöke Toponárszky Uros lett. Pénztárnoknak Öszentiváron Bodó András, könyvelőnek Pap Dezső; Szerbkereszturon pénztárnoknak Jonscsity Lyubomir, könyvelőnek Priboj Endre választották meg.

— **Ellopott sonkák.** Demmel Péter melencei-utcai polgár éléskamrájából még múlt hó 31 én négy darab füstölt sonkát elloptak. A tolvajt, aki a lopott sonkákat az Amerika város-rész házaiban árulhatta, a rendőrség emberei lefűlelték és bevitték Berkes Lajos h. rendőrkapitány elé, aki aztán konstátálta, hogy a sonkalopás ötletéből e y veszedelmes embert csíptek el a rendőrök. A tolvajt Kuv Jánosnak hívják, aki nemrégiben szabadult ki a nagybecskereki törvényszék fogházából, ahol másfél esztendőtt ült különböző lopások miatt. A rovott előéletű, alig 19 éves csavargót természetesen letartóztatták, aki most újra a fogház lakója. Erdekes lopási esetet vallott be kihallgatása alkalmával Kuv János. Ugyanis még a múlt év őszén szintén Demmel Péter kamrájából ellopott volt hat köcsög szilvalekvárt, amit nyomban értékesített végelárási áron egyik pékmesternél, ahol ma a Demmel köcsögjeit megtalálta a rendőrség — persze üresen.

— **Meglopott gyolcsos tót.** Czuperi János felsővidéki gyolcsos tót a napokban meghalt Dehényán János bárányszi gada házában. Mig Czuperi az igazak álmát eludta, azalatt élelmes tolvajok a Czuperi derekán levő börtüszöt 640 korona tartalmával együtt ellopták. Több bárányszi lakost vettek ugyan gyanuba az ellopott tüsző iránt, de bizony sem a tüsző, sem a pénz még eddig nem került elő, dacára a legszorgosabb nyomozásnak.

— **Késelés az utcán.** Czepaja község utcáján vasárnap délután, mint nekünk írják, a békésen haladó Miletics Velimir két haragos cimborája, névszerint Poznatov András és Sztójkov Zsiva megátamta. Mikor már jól ellátták fejbeütési argumentumokkal és kifáradtak a kézzel való döngönyözésben, Sztójkov elvette kését és beleszurta Miletics combjába. A két verekedő legény majd az antalfalvi járás-bírósnál fog számot adni.

— **A sörös palackok hitelesítése.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi miniszterrel tett étesítés alapján az érdekelteknek ezennel tudomására hozza, miszerint nevezett miniszter a sörös palackok hitelesítésénél való használatra kötelezettségét 1903. évi hó 1-től kezdődőleg állapította meg.

— **Elveszett.** Egy urinó tegnap délután a kishidtól a váraljai-utcaig terjedő utvonalon egy csondfoglalatu lorgnont veszített el. A megtaláló sokkal nagyobb jutalomban részesül, mint a lorgnon értéke, ha azt beszoalgatja a rendőrségnél.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legujabban a következő bejelentések történtek:

Házasság: Mihajlov Sebő gk. napszamos és özv. Petrov Lázárné szül. Szredojev Natália gk.

Születések: Csebzáni Vitályos, gk. napszamos, leánya. — Lepoj Mihály, rk. kereskedő, leánya. — Miloradov György, gk. napszamos, fia. — Talpai István, rk. béres, leánya. — Özv. Zsivkov Miletáné szül. Kingya Anna, gk. napszamosnő, leánya. — Kriszticz Ferenc, rk. szabó, fia. — Stabó Mihály, rk. napszamos, leánya. — Erdődi András, rk. gútkaparó, fia. — Kozlovacski György, gk. földmives, leánya. — Lambity Illés, gk. földmives, fia.

Halálozások: Ladányi János, rk. lakatos, 62 éves, szivhűdés. — Féber Konrádné szül. Luczó Teréz, rk. 34 éves, napszamosnő, tüdővész. — Tyurcsin Deszanka, gk. 19 hónapos, napszamos leánya, bélhurut. — Özv. Wester Henrikné szül. Seitz Teréz, rk. 69 éves, mosónő, aggkór. — Mike Flóriánné szül. Klee Jusztina, gk. 64 éves, szivhűdés. — Buzsa Anna, rk. 6 hónapos, napszamosnő leánya, görcsök. — Berényi Istvánné szül. Jóljárt Agnes, rk. 32 éves, terjedő hűdéses butaság. — Popovics Arzenné szül. Kekez Emilia, gk. 63 éves, aggkór. — Pesti József, rk. 13 hónapos, napszamos fia, hasi hagymáz. — Lukó István, rk. 45 éves, napszamos, gyomorrák. — Zsivkovics Nadezsda, gk. 4 hónapos, törvényszéki tolmács leánya, hörghurut. — Mislinszky József, rk. 78 éves, napszamos, idült bélhurut. — Komlenov Manó, gk. 26 éves, napszamos, billentyűk elégtelensége. — Szeszenszky Julianna, rk. 3 hónapos, cseléd leánya, bélhurut.

A Horgony-Pain-Expeller igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhas-

folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő házi-szerré jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 fillér, 1 korona 40 fillér és 2 korona árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“ et tessék kérni és a „Horgony“ védjegyre figyelni kell.

Irodalom.

* **Uj Idők.** A művelt magyar családok lapja lesz ezentul is az Uj Idők, ezt bizonyítja a most megjelent szám is. Hü és igaz tükrét adja a hazai és nagyvilági eseményeknek, lelkes apostola hazánk szellemi mozgalmainak. Két jelszó adja meg szerkesztésének elveit: a magyarság és a tisztult színvonal. A szerkesztőség, melynek tagjai: Herczeg Ferenc, Lyka Károly, Malonyay Dezső, Pósa Lajos, Sebők Zsigmond, Tutsek Anna és Tábori Róbert (helyettes szerkesztő) ehhez mérten válogatja a szöveget és a képeket. Az új évnegyedben tovább folyik Herczeg Ferencnek, a szerkesztőnek, Pogányok című regénye, külföldi regény-mellékleten pedig Croker egyik legérdekesebb művének közlését Gven cím alatt kezdte. A társadalmi, irodalmi és művészeti kérdésekhez Horkayné ezentul is hozzászól s elmés, könnyed hangon mond majd súlyos igazat. A húsvéti ünneppel egyidejűleg lát napvilágot melléklet gyanánt Mednyánszky László egyik legszebb tájképeinek művészi színes reprodukciója, amely ugyanolyan pontossággal készült, mint Valentiny Abránd című képe. Ez az utóbbi műmelléklet rendkívül szíves fogadtatásra talált olvasóinál, az új műmellékletet bizonyára épp oly örömmel fogják fogadni, annál is inkább, mert ez hazai művészetünk első jelesének egyik legpompásabb műve. Az Uj Idők előfizetési ára félévre 8 korona, negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 10.

KÖZGAZDASÁG.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1901. évi március hó 29-től április hó 4-ig terjedő időszakban a következő ingatlan-változások történtek:

Czvetkov Mita hagyatékához tartozó 600 négyszögöl szérüt előörökölte Czvetkov Danica férj. Gyukits Milánné és kk. Czvetkov Szmilja.

Czveits Zsófia hagyatékához tartozó 800 négyszögöl szántót előörökölte kk. Czveits Darinka, Gyurica, Julka és Joca.

Vukov Zsiva tulajdonát képező 600 négyszögöl pótkertet megvette Udiczki Gyóka 200 koronáért.

Tolveth Ottó 1273 négyszögöl pótkertjét megvette Morosan Mirkó és neje Kiss Maria 570 koronáért.

Tyurcsin Zsiva tulajdonát képező 1791. öi. sz. házat megvette Tyurcsin szül. Milin Lenka 800 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1901. évi április hó 5-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	6.80	korona
kétszeres	"	6.10	"
rozsa	"	6.-	"
árpa	"	5.-	"
zab	"	5.50	"
kukorica új	"	4.90	"
repce	"	10.80	"
széna I.	"	2.80	"
" II.	"	2.50	"
szalma I.	"	1.50	"
" II.	"	1.-	"
burgonya	"	3.20	"
marhahús I. 1 kilogr.	"	0.88	"
" II.	"	0.88	"
borjúhús	"	1.20	"
disznóhús	"	0.96	"
juh hús	"	0.72	"
zsir	"	1.04	"

TAVIRATOK.

Nagypéntek az udvarnál.

Budapest, április 5. (A „Torontál“ ered. táv.) Bécsből sürgönyzik: A kirbatétel szertartásán a Hofburg kápolnájában ő Felségén kívül résztvettek az összes Bécsben időző főhercegek és főhercegnők.

Rablógyilkosság.

Budapest, április 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Reiszmann József város-ház utcai palinkamérő üzletvezetőjét ma reggel öt órakor rablógyilkosok leszúrták, a pénztárt kifosztották. Az áldozat életveszélyesen megsebesült. A tettesek ismeretlenek. Az egész rablás és gyilkosság néhány perc alatt ment végbe, mert a járőrök semmit sem vettek észre; pedig ugy az utca, mint az üzlet egyike a legforgalmasabbaknak.

Hamis merénylethír.

Budapest, április 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Itt ma délen az a hír kelt szárnyra, hogy egy orosz gárdatiszt Pétervárott merényletet követett el a cár ellen. A cár sértetlen maradt, mire a merénylet tiszt agyonlőtte magát. Ezt a híresztelést Szent-Pétervárról határozottan megcáfolják azzal, hogy semmitféle merényletről nem tudnak.

Gyilkos gomb.

Budapest, április 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sopronból jelentik: Darufalván Tomasovics Katica 5 éves leányka játék közben lenyelt egy csont gombot, amitől megfulladt.

A pestis.

Budapest, április 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Fokvárosból jelentik: A legutolsó három nap alatt 900 kaffer halt meg a pestisben. A lakosság körében rendkívül nagy az izgalom és az elkeseredés a hatóság ellen, amely mit sem tesz az egyre terjedő járvány elfojtására.

Tőzsde

a mai ünnep miatt zárva.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekerekre, illetve Nagy-Becskekéről.

Érvényes 1901. április hó 1-től.

Erkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

HIRDETÉSEK.

14807. sz. F/IV. 1901.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszab. 70. § a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teherárutáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Kecskemét	állomáson április 15-én.
Miskolc-gömöri p u	" " 15-én.
Szabadka	" " 16-án.
Eszék	" " 16-án.
Veszprém	" " 17-én.
Arad	" " 17-én.
Budapest ny. p. u.	" " 18-án.
Kassa	" " 18-án.
Kolozsvár	" " 19-én.
Zágráb	" " 19-én.
Budapest Józsefváros	" " 22-én.
Pozsony	" " 22-én.
Győr	" " 23-án.
Szeged	" " 23-án.
Pécs	" " 24-én.
Nagy-Szeben	" " 24-én.
Budapest-Dunapart	" " 25-én.
Szatmár-Németi	" " 25-én.
Nagyvárad	" " 26-án.
Békés Csaba	" " 26-án.
Fiume	" " 29-én.
Zimony	" " 29-én.
Temesvár József város	" " 30-án.
Debrecen	" " 30-án.

Budapest, 1901. évi április 1-én.

Az igazgatóság.

380. bh. 1901.

341-1.1

Csődárverési hirdmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint csődbírósnak 1901. évi 2744. sz. alatt kelt csődárverést rendelés kiküldő végzése alapján alulírott kir. bir. végrehajtó, mint bírói kiküldött által ezennel közhírré tétetik, hogy vb. Andel Károly csődtömegéhez tartozó és 1900. évi október hó 20., 23., 27., 29., 31-én és november hó 20-ik napján felvett csődleltár 1-163., 182-199., 201-203. és 205-252. t. a. leltározott és 4022 korona 76 fillérre becsült arany, ezüst stbi ingóságok elárverezésének határnapjál 1901. évi április hó 22-ik és következő napjainak délelőtti 8 óráját Hunyady-utca, Kupuszárovcis-féle ház, volt Neumann üzlet-helyiség, Nagybecskereken tüzetett ki.

Nagybecskereken, 1901. évi április hó 4-én.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

Pályázati hirdmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános tárgyalást hirdet Arad állomáson létesítendő földmunkákra.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltétfüzetek Aradon, a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órákban megtekinthetők, illetve megszerezhetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1901 évi április hó 16-án déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség általános osztályának.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ívenként 30 fillér bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat az Arad állomáson létesítendő földmunkákról.“

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, déli 12 óráig 1000 azaz egyezer korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségnek gyűjtőpénz táránál akár készpénz, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel.

Aradon, 1901. március hó 30-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

4945/III. sz. 1901.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Zágráb.

Pályázati hirdmény.

Vrbovec és Jaska állomásainkon lévő egy egy darab 4-6 mt. átmérőjű és összesen mintegy 10733 kgr. súlyu 2 db ócska fordítókorong vasanyagot értékesíteni óhajtjuk.

Felhívjuk ennélfogva mindazokat, kik ezen vasanyag megvételére pályázn óhajtanak, miszerint a megvételre vonatkozó és 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatukat a borítékban alkalmasított következő felirattal: „Ajánlat 4945/1901. Zü. számhoz, ócska vasanyag megvételére“ legkésőbb f. évi április hó 15-éig déli 12 óráig üzletvezetőségünk I. d) osztályánál benyújtás vagy posta útján beküldjék. Későbbben érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A 2 db fordítókorong közül egyiket Vrbovec, másikat Jaska állomáson bérmentve adjuk el s tartozik a vevő fél a korongokat saját költségén kocsiba rakatni és elszállíttatni.

Az ajánlattételnél tehát utóbbi körülmény figyelembe vétele mellett (100 kgm-ként) állapítandó meg az ajánlati egységár és az számokban és szóval is tüntetendő ki az ajánlatban.

Zágráb, 1901. március hó 17-én.

Az üzletvezetőség.

28885/1901. szám.

M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest-Dombóváron-Fiumén át a Magyar Horvát Tengeri Gőzhajózási Társaság Fiume és Velence, illetőleg Ancona közt közlekedő gőzhajói igénybe vételével.

Hajójáratok menetrendje.

Március hó 16-tól, október hó 31-éig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe, Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 órakor.

2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden hétfőn és szerdán reggel 7 órakor. Minden pénteken este 8 órakor.

3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden szerdán és pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn este 7 óra 30 perckor.

4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden kedden és csütörtökön reggel 7 órakor. Minden szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra

Menetidjak

a hajó-átkelesi illetékekkel együtt:

Honnan	Hová	Pénz-érték	Gyorsvonat			Személy-vonat
			I.	II.	III.	
o s z t á l y						
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	34.00	26.00	14.00	
"	Cannes	franc	117.20	84.30		
"	Firenze	"	73.50	53.90		
"	Genova	"	89.25	64.90		
"	Lyon	"	123.85	91.50		
"	Marseille	"	138.80	98.90		
"	Milano	"	69.95	51.40		
"	Napoli	"	100.55	72.85		
"	Nizza	"	118.75	81.95		
"	Róma	"	73.75	54.05		
"	Torino	"	89.10	64.80		
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	34.80	18.20	
Berlin	"	márka	95.60	68.40	38.50	
Breslau	"	"	71.20	51.70	28.90	
Hamburg	"	"	122.20	88.10	52.30	

A gőzhajókon egy ágyért 2 korona után fizetendő.

A hajó-átkelesi díj magában Fiuméből-Velencébe, vagy Anconába:

Diszterem hálólhelylrel együtt 16 kor.

I. osztály . . . . . 12 kor.

III. " (fedélzet) . . . . . 6 "

A gőzhajóknak a Budapest-Fiume közt levő gyorsvonatokkal valamint Velencében és Anconában a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásunk van. Fiumében a vonatok a gőzhajók kikötő helyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből-Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók ezek közül hetenként 4 gyorsjárat és pedig Zárába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „utmutató“-ban foglaltatik.

Menetidjegyeket a fent nevezett állomások ugyesintén a magyar kir. államvasutak városi menetjeggyirodái Budapestén és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapestén és Bécsben adnak ki, hol a kívánt felvilágosítások is megadhatnak.

Budapest, 1901. február havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Fogászati műterem

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a fogászat terén levő sok évi gyakorlatom után képes vagyok a következő e szakba vágó munkálatokkal rendelkezésére állani, u. m.: tömések cement, ezüst és aranyban; részleges és teljes fogsorok kautschuk és aranyban, szájpaddással és szájpaddás nélkül (hidmunka).

Gyökerekre csapfogak és koronák illesztetnek, ferdén álló fogak szabályoztatnak. Betegség által tönkrement szájpaddások műlegesen pótoltatnak.

Mindezeket jutányos árak mellett készítem.

Dr. Guttman Jakab,
fogorvos.

389 3.1

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.